NORAKSTS
Lieta Nr. A 142134611
Nr. 1-1346-11/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 12.augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc akciju sabiedrības „Air Baltic Corparation" (reģistrācijas Nr.40003245752) pieteikuma par Valsts robežsardzes 2010.gada 9.decembra lēmuma Nr.199 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" robežkontroles punkta amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu AA Nr.041933 (turpmāk – Protokols) par to, ka 2010.gada 8.oktobrī akciju sabiedrība „Air Baltic Corporation" (turpmāk – pieteicējs) ar reisu BT 425 (Maskava – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Indijas pilsoni *A.M.* (turpmāk – Persona) bez derīgas Latvijas Republikas ieceļošanas vīzas (vīza ielīmēta anulētajā pasē). Tādējādi Protokolā secināts, ka pieteicējs kā pārvadātājs pārkāpis Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu un izdarījis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 114.^{2}pantā paredzēto pārkāpumu.

Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes priekšnieks ar 2010.gada 14.oktobra lēmumu Nr.829-900-AA041933 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) uzlika pieteicējam naudas sodu 2000 latu apmērā par LAPK 114.^{2}pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu.

Izskatot pieteicēja sūdzību, Valsts robežsardzes priekšnieks ar 2010.gada 9.decembra lēmumu Nr.199 (turpmāk – Lēmums) Sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

[2.1] Pieteicējs nenoliedz, ka 2010.gada 8.oktobrī ar reisu BT 425 Maskava – Rīga atveda uz Latvijas Republiku Personu, kas Robežkontroles punktā Rīgā uzrādīja derīgu Indijas pilsoņa pasi bez vīzas, kā arī anulētu Indijas pilsoņa pasi ar Šengenas valstu „C" kategorijas daudzreizējo vīzu */vīzas numurs/* ar derīguma termiņu no 2009.gada 25.maija līdz 2014.gada 25.maijam.

[2.2] Pieteicējs norāda, ka nevar izpildīt Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas prasību saskaņā ar pieteicējas un Maskavas starptautisko lidostu Šeremetjeva 2002.gada 15.aprīlī noslēgto Standarta vienošanos, tās pielikumi un Starptautiskās gaisa transporta asociācijas 1998.gada Standarta vienošanās par zemes operāciju apkalpošanu un tās A Pielikuma noteikumi (turpmāk – SGHA līgums) pielikuma A 4.2.2.punktu, kas nosaka, ka lidostas darbinieki pārbauda aviopasažieru ceļošanas dokumentus, bet neuzņemas par to nekādu atbildību.

Tādejādi pieteicējam nav nekādu iespēju Maskavā pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, ne pasažierim reģistrējoties lidojumam, ne atstājot izlidošanas terminālu, jo to uzņemas lidostu darbinieki. Pieteicējam arī nav iespēju piedzīt uzlikto soda naudu regresa kārtībā no Maskavas lidostas, jo to neatļauj SGHA līgums. Teorētiski pieteicējs var pārbaudīt, vai pasažieriem ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, pasažieriem iekāpjot lidmašīnā, taču praktiski tas nav iespējams, jo iekāpšana „Boeing B737-500" lidmašīnās, kas apkalpo reisu Maskava - Rīga, saskaņā ar starptautiskajiem lidojumu standartiem sākas 30 minūtes pirms izlidošanas laika.

„Boeing B737-500" lidmašīnā ir 120 vietas, un lai iekāpšanas laikā pārbaudītu 120 pasažieriem pases un vīzas, būtu nepieciešams apmēram divas stundas laika. Tādejādi pieteicēja stjuartēm nav nekādu iespēju veikt šo pārbaudi, jo nav iespējams pārkāpt noteikto izlidošanas laiku. Teorētiski pieteicējs varētu pārbaudīt dokumentus lidojuma laikā, taču, ja arī šādu pārbaudi veiktu un konstatētu, ka kādam nav derīgu dokumentu ieceļošanai Latvijas Republikā, pieteicējs nevarētu neielaist pasažieri Rīgas lidostas teritorijā, jo tā pati lidmašīna tajā paša dienā neveic atpakaļceļu uz Maskavu.

[2.3] Pieteicējs norāda, ka ir izpildījis savu pienākumu, noslēdzot līgumu ar starptautisko lidostu Šeremetjeva, lai nodrošinātu, ka lidostas darbinieki pārbaudīs ceļošanas dokumentu esamību. Līgums ar atsauci uz Starptautiskās gaisa transporta asociācijas izdotajiem standarta līgumiem par zemes operāciju apkalpošanu pieteicēja noslēgusi gandrīz ar visām lidostām, kur lido pieteicējas lidmašīnas. Vispārpieņemtā starptautisko lidojumu prakse ir slēgt līgumus ar atsauci uz SGHA Standarta lūgumiem.

[2.4] Savā 2011.gada 5.jūlija papildus paskaidrojumā pieteicējs atzīst pārkāpuma izdarīšanas faktu, tomēr lūdz atcelt Lēmumu, un, atzīstot pārkāpumu par maznozīmīgu, aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu atbilstoši LAPK 21.pantam.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2011.gada 14.februārī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Valsts robežsardze 9turpmāk – atbildētājs) norāda, ka pieteicēja pieteikums ir noraidāms, atsaucoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem, kā arī papildus norāda ka pati līgumu noslēgšana ar sadarbības lidostu nav attaisnojums ar likumu noteikto pienākumu nepildīšanai un pārvadātāja atbrīvošanai no administratīvās atbildības par izdarīto pārkāpumu.

Atbildētājs norāda, ka no 2010.gada 1.jūlija stājušies spēkā Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 2.punkta grozījumi, kas paredz, ka ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam ir derīga vīza derīgā ieceļošanas dokumentā.

Tas, ka lidostas darbinieki pieļāva kļūdu, nenozīmē, ka dokumentu pārbaude nebija iespējama.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs, trešā persona un šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts, tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā).(..)

Administratīvajā rajona tiesā 2011.gada 24.janvārī saņemtajā iesniegumā pieteicējs ir izteicis piekrišanu lietas izskatīšanai rakstveida procesā. (lietas lapa 53)

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka lietas materiāli ir pietiekoši, lai lietu izspriestu rakstveida procesā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka lietu var skatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus kopsakarā ar procesa dalībnieku iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Tiesa konstatē turpmāk minētos lietas apstākļus.

[6.1] 2010.gada 8.oktobrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes Lidostas „Rīga" robežkontroles punkta galvenais inspektors sastādījis pieteicējam Protokolu par to, ka pieteicējs ar reisu BT 425 Maskava – Rīga atveda Personu – Indijas pilsoni bez derīgas ieceļošanas vīzas vai uzturēšanās atļaujas, tādējādi pārkāpjot Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas prasības un izdarot LAPK 114.^{2}pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu. (lietas lapa 66)

[6.2] Personas uzrādītā Indijas pilsoņa pase */pases numurs/*, anulētā Indijas pilsoņa pase */pases numurs/* (ar zīmogu, ka šī pase ir anulēta, bet derīgās vīzas šajā pasē nav anulētas), kurā atrodas Itālijas izsniegta „C" kategorijas Šengenas vīza */vīzas numurs/*, derīga no 2009.gada 25.maijam līdz 2014.gada 25.maijam. (lietas lapa 67)

[6.3] 2010.gada 8.oktobrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde sastādīja Personai ieceļošanas atteikumu pie robežas Nr.901-10274(C). (lietas lapa 68)

[6.4] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" inspektori 2010.gada 8.oktobra ziņojumos norāda, ka pildot dienesta pienākumus, konstatēja, ka pieteicējs ar reisu BT 425 (Maskava – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Personu - Indijas pilsoni bez derīgas Latvijas Republikas ieceļošanas vīzas (vīza ielīmēta anulētajā pasē). Persona plānoja ieceļot Latvijas Republikā un plkst.18.40 vēlējās izceļot uz Somiju ar reisu BT 339 Rīga – Helsinki. (lietas lapa 71-73)

[6.5] pieteicēja pārstāves 2010.gada 8.oktobra paskaidrojums, kurā norādīts, ka pieteicējs ar reisu BT 425 (Maskava – Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Personu – Indijas pilsoni, kam bija derīga daudzkārtējā vīza, kas ielīmēta anulētā pasē, kā arī derīga pase. (lietas lapa 69)

[6.6] 2010.gada 14.oktobrī Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes priekšnieks ir pieņēmis Sākotnējo lēmumu, ar kuru nolemts par Protokolā konstatēto LAPK $114.^2$panta pārkāpumu pieteicējam piemērot naudas sodu 2000 latu apmērā. (lietas lapa 75)

[6.7] 2010.gada 10.novembrī pieteicējs apstrīdējis Sākotnējo lēmumu atbildētājam. (lietas lapa 87-90)

[6.8] Ar atbildētāja Lēmumu atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums. (lietas lapa 76-85)

[7] Saskaņā ar LAPK 8.panta pirmo daļu persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga saskaņā ar likumu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā un vietā. Līdz ar to spriedumā LAPK normas, kas paredz atbildību par administratīvo pārkāpumu, ir izteiktas likuma redakcijā, kas bija spēkā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā.

Imigrācijas likuma 21.panta pirmā daļa noteic, ka pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 2.punktu ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus ir derīga vīza derīgā ceļošanas dokumentā, Latvijas Republikas vai citas Šengenas līguma dalībvalsts izsniegta uzturēšanās atļauja, Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja vai Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauja. Ārzemnieks, kurš ārvalstī saņēmis jaunu ceļošanas dokumentu, var izmantot iepriekšējo ceļošanas dokumentu ar derīgu uzturēšanās atļauju vienreizējai iebraukšanai Latvijas Republikā, lai saņemtu jaunu uzturēšanās atļauju;

Imigrācijas likuma 1.panta 2.punkts nosaka, ka ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 11.punktu vīza ir noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs vai šķērsot to teritoriju tranzītā un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā norādītajā laikposmā tik reizes, cik vīzā norādīts, ieceļo un uzturas Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs. Vīza pati par sevi nedod tiesības ieceļot Latvijas Republikā vai kādā no Šengenas līguma dalībvalstīm.

Savukārt LAPK $114.^2$pants noteic administratīvo atbildību fiziskām un juridiskām personām par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pieteicējam ir pienākums ne tikai pārliecināties par to, vai personai, kuru tā pārvadā uz Latvijas Republiku, ir Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamie ieceļošanas dokumenti, bet arī uzņemties atbildību par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku netiktu pārvadātas personas bez robežas šķērsošanai nepieciešamiem dokumentiem.

Tādējādi, lai pieteicēju sauktu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 114.[2]panta, jābūt pierādītam, ka pieteicējs pārvadājis personu uz Latvijas Republiku no valsts, kura nav Eiropas Savienības valsts vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts un personai nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu.

[8] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem, proti, ka pieteicējs, 2010.gada 8.oktobrī ar reisu BT 425 Maskava – Rīga atveda uz Latvijas Republiku Personu – Indijas pilsoni.

Lietā nav strīda, ka Indija nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, līdz ar to Personai ieceļošanai Latvijas Republikā derīgā pasē ir jābūt arī derīgai vīzai.

Lietā nav strīda, ka Personai bija derīga pase, savukārt vīza, kurai nav beidzies derīguma termiņš, atradās anulētajā pasē, līdz ar to Persona, ieceļojot Latvijas Republikā, uzrādīja abus dokumentus.

Ievērojot minēto, tiesa konstatē, ka pieteicējs nav pārliecinājies, ka Personas derīgajā pasē ir derīga vīza ieceļošanai Latvijas Republikā, proti, pieteicējs kā pārvadātājs ir atvedis uz Latvijas Republiku Personu – tādas valsts pilsoni, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, un Personai nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu, kas noteikti Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 2.punktā.

Ievērojot minētos apstākļus un spēkā esošo tiesisko regulējumu saistībā ar prasībām derīgām vīzām derīgajos ceļošanas dokumentos, tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti izdarīja secinājumu par to, ka pieteicējs ir izdarījis LAPK 114.[2]pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Arī pats pieteicējs savā papildus paskaidrojumā atzīst, ka konkrētajā gadījumā ir izdarījis LAPK 114.[2]pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu (lietas lapa 95).

[9] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai konkrētajā gadījumā pieteicēja izdarītais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu.

Pieteicējs savos rakstveida paskaidrojumos norādījis, ka konkrētajā gadījumā, ņemot vērā pārkāpuma formālo raksturu un atbildētāja pieņemtos lēmumus līdzīgos gadījumos, ir iespējams aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu. Līdz ar to tiesa atzīst par nepieciešamu noskaidrot, vai pieteicēja izdarītais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu un pieteicējam ir iespējams piemērot mutvārdu aizrādījumu.

LAPK 21.panta pirmā daļa noteic, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Pieteicējs savā papildus paskaidrojumā norāda, ka konkrētajā gadījumā atšķīrās atbildētāja darbinieku un Personas izpratne par to, vai Personas dokumenti ir derīgi ceļošanai uz Šengenas zonas dalībvalstīm. Pieteicējas atsaucas uz lietā (lietas lapa 67) esošo Personas uzrādīto dokumentu kopijām, no kurām redzams, ka anulētajā pasē ir Itālijas izdota Šengenas „C" kategorijas daudzkārtējā vīza, uz kuras ir Itālijas Malpensas lidostas robežsardzes 2010.gada 12.janvāra zīmogs, kā arī nesalasāmas lidostas robežsardzes 2010.gada 13.septembra zīmogs, proti, laika periodā, kad pase jau bija anulēta un Personai izdota cita pase. Turklāt pieteicējs norāda, ka anulētajā pasē ir Indijas vēstniecības Maskavā zīmogs, kurā angļu un latviešu valodās ir norādīts, ka pase ir anulēta, bet šajā pasē esošās derīgās vīzas nav anulētas. Jaunā pase Personai izsniegta 2009.gada 27.novembrī, un Persona ar jauno pasi un uzrādot anulētajā pasē esošo derīgo vīzu jau bija apceļojis vairākas valstis. Ievērojot minētos apstākļus gan Persona, gan pieteicējs, proti, pieteicēja pilnvaroti Maskavas lidostas pārstāvji, uzskatīja, ka derīga pase un vīza anulētajā pasē, uzrādot šos dokumentus kopā, ir uzskatāmi par derīgiem ceļošanas dokumentiem, lai ieceļotu Latvijas Republikā. Pieteicējs atsaucas uz citiem lēmumiem līdzīgās lietās, kur atbildētājs vai arī tiesa ir atzinuši izdarīto pārkāpumu par maznozīmīgu un atbrīvojuši pieteicēju no administratīvās atbildības. Pieteicējs arī norāda, ka nekādas sekas no Personas atvešanas neradās, jo Persona tajā pašā dienā tika nogādāta atpakaļ uz Maskavu.

Tiesas ieskatā katras administratīvā pārkāpuma lietas apstākļi ir vērtējami individuāli, un tas vien, ka citās administratīvā pārkāpuma lietās ir pieņemts citāds lēmums, pats par sevi vēl nenozīmē, ka arī konkrētais administratīvais pārkāpums būtu atzīstams par maznozīmīgu.

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka Persona uzrādījusi derīgu pasi un anulētu pasi ar derīgu vīzu, savukārt spēkā esošā tiesību norma skaidri nosaka, ka ieceļošanai Latvijas Republikā ir nepieciešama vienlaikus derīga vīza derīgā ceļošanas dokumentā.

Tādējādi, tiesa secina, ka pieteicējs nepamatoti atsaucas uz Personas un lidostas darbinieku izpratni par Personas uzrādīto dokumentu derīgumu. Tiesas ieskatā pieteicējam nevarēja rasties šaubas vai citāda izpratne par Personas dokumentu kopuma derīgumu ieceļošanai Latvijas Republikā, jo likumdevējs Imigrācijas likumā ir pietiekami skaidri norādījis to dokumentu kopumu, kādam ir jābūt personām, kas vēlas ieceļot Latvijas Republikā. Turklāt Personas anulētajā pasē esošais zīmogs par anulētajā pasē esošo vīzu derīgumu nevarēja radīt pieteicējam tiesisko paļāvību par vīzas derīgumu, jo tas ir pretrunā ar Latvijas Republikā spēkā esošo tiesību normu par ieceļošanai derīgiem dokumentiem.

Tiesas ieskatā vērā ņemams arī apstāklis, ka pieteicējs gada laikā jau vairākkārtīgi sodīts par analoģiskiem administratīvajiem pārkāpumiem.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja norādīto apstākļu kopums nav atzīstams par tādu, kas varētu būt par pamatu pieteicēja izdarītā pārkāpuma atzīšanai par maznozīmīgu.

[10] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja Lēmums atstājams negrozīts, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu un LAPK 286.panta pirmās daļas 1.punktu, tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Valsts robežsardzes 2010.gada 9.decembra lēmumu Nr.199, bet akciju sabiedrības „Air Baltic Corparation" pieteikumu **noraidīt.**

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____I.Petrovska

Rīgā, 2011.gada 12.augustā.